

Χανς Κρίστιαν Άντερσεν 1805 – 1875

Δανός συγγραφέας και ποιητής, πασίγνωστος σ' όλο τον κόσμο για τα παραμύθια του. Γιος ενός παπουτσή και μιας πλύστρας, γεννήθηκε στις 2 Απριλίου του 1805 στην πόλη Οντένσε. Έμεινε ορφανός από πατέρα στα 11 του χρόνια και έκανε διάφορες δουλειές για να τα φέρει βόλτα αυτός και η μητέρα του. Το σχολείο ήταν μια πολυτέλεια για τον μικρό Χανς Κρίστιαν.

Το προσωπικό του καταφύγιο, τις όποιες ελεύθερες ώρες είχε, ήταν ένα μικρό κουκλοθέατρο. Έφτιαχνε με τα ίδια του τα χέρια τις κούκλες, τις έντυνε κι έδινε τις δικές του προσωπικές παραστάσεις, με έργα κυρίως του Σαίξπηρ, τα οποία απομνημόνευε με χαρακτηριστική ευκολία.

Η χάρη του αυτή έφτασε στα αυτιά του βασιλιά της Δανίας Φρειδερίκου του 6ου, ο οποίος ενδιαφέρθηκε προσωπικά για το παράξενο αυτό αγόρι. Τον έστειλε σ' ένα από τα καλύτερα σχολεία της χώρας, καταβάλλοντας ο ίδιος τα δίδακτρα. Μετά κόπων και βασάνων, ο Χανς Κρίστιαν τελείωσε το Γυμνάσιο σε ηλικία 23 ετών. «Τα χρόνια αυτά ήταν τα πιο πικρά και σκοτεινά της ζωής μου», έγραψε στην αυτοβιογραφία του. Στη συνέχεια γράφεται στο Πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης, χωρίς να ολοκληρώσει τις σπουδές του.

Το 1822 εκδίδει το πρώτο βιβλίο του, που θα περάσει απαρατήρητο. Το 1829 γράφει μια ιστορία φαντασίας με τίτλο «Περίπατος από το κανάλι του Χόλμενς στο ανατολικό σημείο του νησιού Άμαγκερ, που θα σημειώσει μεγάλη επιτυχία. Συνεχίζει να γράφει, ποιήματα, θεατρικά έργα, λιμπρέτα για λυρικά έργα, μυθιστορήματα, που γνωρίζουν επιτυχία περισσότερο στη Γερμανία, παρά στην πατρίδα του.

Το 1835 δημοσιεύει τα πρώτα του «Παραμύθια για παιδιά» και μόνο 8 χρόνια αργότερα κερδίζουν την επιδοκιμασία του κόσμου. Θα γράφει συνολικά 168 παραμύθια ως το 1872 με πιο γνωστά, «Τα κόκκινα Παπούτσια», «Η πριγκίπισσα και το μπιζέλι», «Η βασίλισσα του χιονιού», «Το ασηινόπαπο», «Το μολυβένιο στρατιωτάκι», «Το μικρό έλατο», «Η μικρή γοργόνα», «Τα καινούργια ρούχα του αυτοκράτορα», «Το κοριτσάκι με τα σπύρτα» και «Η Τοσοδούλα».

Ενώ τα έργα του Άντερσεν είναι σχεδόν άγνωστα έξω από τη Δανία και τις γειτονικές της χώρες, τα παραμύθια του είναι από τα πιο πολυμεταφρασμένα έργα σ' όλη την ιστορία της λογοτεχνίας. Μολονότι βασίζονται σε λαϊκούς θρύλους, τα περισσότερα χαρακτηρίζονται από έναν ηθικό ρεαλισμό, παρά απ' την ανάγκη εκπλήρωσης μιας επιθυμίας. Οι κακοί δεν είναι δράκοι ή μάγισσες των λαϊκών μυθιστοριών, αλλά εκπρόσωποι ανθρώπινων αδυναμιών, όπως ματαιοδοξίας, σνομπισμού ή εγωιστικής αδιαφορίας. Ορισμένα από τα παραμύθια του αποκαλύπτουν μία αισιόδοξη πίστη στην επικράτηση του καλού και του ωραίου, άλλα είναι βαθιά απαισιόδοξα και έχουν δυσάρεστο τέλος.

Ο Χανς Κρίστιαν Άντερσεν θα διακριθεί και στην ταξιδιωτική λογοτεχνία. Από το 1833 ως το 1857 πραγματοποιεί 29 ταξίδια σε Ευρώπη, Ασία και Αφρική, γνωρίζεται με μεγάλες προσωπικότητες της εποχής και καταγράφει τις εμπειρίες του σε σειρά ταξιδιωτικών βιβλίων.

Τα βήματά του θα τον φέρουν ως την Ελλάδα τον Μάρτιο του 1841. Στο οδοιπορικό του «Το Παζάρι ενός ποιητή», που κυκλοφορεί στα ελληνικά από τις εκδόσεις «Εστία» με τον τίτλο «Οδοιπορικό στην Ελλάδα» περιγράφει λεπτομερώς τη διαμονή στην Αθήνα.

Παρά τις ανησυχίες και τις φοβίες του, δεν δίστασε να ταξιδέψει και να επισκεφτεί το Θησείο, το Φάληρο, τον Κολωνό και την Ακρόπολη, όπου ανέβαινε κάθε μέρα. Με ειδική άμαξα εξόρμησε στα χωριά των Μεσογείων, αλλά και τις πλαγιές της Πεντέλης.

Η προσωπική του ζωή δεν μοιάζει με την εικόνα ενός καλοκάγαθου τζέντλεμαν, που αφιέρωσε τη ζωή του ολοκληρωτικά στη συγγραφή έργων για παιδιά, μα πιο πολύ με την εικόνα ενός φιλόδοξου, τρωτού, ματαιόδοξου, ευαίσθητου και ευφυή άνδρα. Δεν έκανε

οικογένεια, αν και πολλές φορές ερωτεύτηκε βαθιά, ιδιαίτερα τη διάσημη σουηδέζα τραγουδίστρια Γιένυ Λιντ.

Την άνοιξη του 1872, ο Άντερσεν έπεσε από το κρεβάτι του και χτύπησε σοβαρά. Δεν ξανάγινε ποτέ τελείως καλά και στις 4 Αυγούστου του 1875 πέθανε, σε ηλικία 70 ετών.